

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

19 SEPTEMBER 1996

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

1. de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Statens enerzijds, en de republiek Estland anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX en X, 8 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Estland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;
2. de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Statens enerzijds, en de republiek Letland anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII en XVIII, 12 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Letland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;
3. de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Statens enerzijds, en de republiek Litouwen anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, 9 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Litouwen, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Historisch overzicht van de betrekkingen tussen de Europese Unie en de Baltische staten

Kort nadat in augustus 1991 een poging tot staatsgreep in de Sovjet-Unie de onafhankelijkheid van de drie Baltische staten bedreigd had, werden door de Europese Unie (EU) onderhandelingen gevoerd met het oog op commerciële en economische samenwerking met Litouwen, Estland en Letland. Deze niet-preferentiële overeenkomsten voor commerciële en economische samenwerking werden op 11 mei 1992 ondertekend, en traden in werking op 1 februari 1993 voor Litouwen en Letland, en op 1 maart 1993 voor Estland.

Het opzet van deze overeenkomsten was symbolisch uitdrukking te geven aan de bevoorrechte betrekkingen die de EU wou aanknopen met deze landen, ten opzichte van de andere republieken die uit de voormalige Sovjet-Unie waren ontstaan.

Een reeks maatregelen die de EU voorheen reeds ten gunste van de Baltische staten had genomen, werd hierdoor bevestigd: afschaffing van de kwantitatieve invoerbeperkingen, de toekenning van het Algemeen Preferentiestelsel (APS), het ter beschikking stellen van noodhulp voor voedsel en energie, en het begin van de hulpverlening in het kader van de PHARE-programma's.

In 1993 kwamen nog overeenkomsten met de Baltische staten tot stand op het gebied van visserij en textiel.

Op zijn vergadering in Kopenhagen (juni 1993) besloot de Europese Raad meer diepgang te geven aan de bilaterale betrekkingen tussen de EU en de Baltische staten door hen een voorkeursbehandeling toe te kennen. Nog voor Letland, Estland en Litouwen de onderhandelingen over de associatieovereenkomsten konden aanvatten, werd de Commissie verzocht de onderhandelingsrichtlijnen voor te bereiden voor overeenkomsten waarbij onverwijld vrijhandelszones tot stand konden worden gebracht.

De mandaten werden op de Raad Algemene Zaken van 7 februari 1994 goedgekeurd. De onderhandelingen met Estland en Litouwen namen vier zittingen in beslag, die met Letland vijf. De vrijhandelsakkoorden werden op 18 juli 1994 in de marge van de Raad Algemene Zaken ondertekend. De akkoorden traden in werking op 1 januari 1995.

Van deze akkoorden die niet van het gemengde type waren omdat zij alleen op communautaire bevoegdheden betrekking hadden, werden de essentiële punten overgenomen en verder uitgewerkt in de Europese associatieovereenkomsten die op 12 juni 1995 werden ondertekend.

Wat de voorwaarden betreft, bevatten deze akkoorden reeds de belangrijkste elementen die later in de associatieovereenkomsten zouden worden opgenomen. Op *politiek* gebied bestaat de mogelijkheid om het akkoord onmiddellijk geheel of gedeeltelijk op te schorten indien de democratische beginselen, de mensenrechten of de rechten van minderheden niet worden geëerbiedigd. Op *economisch* gebied wordt de gehele tenuitvoerlegging van het akkoord afhankelijk gesteld van de uitvoering van een samenhangend hervormingsprogramma door de Baltische staten. Op het gebied van *samenwerking* tenslotte dient de intraregionale samenwerking (met

name die tussen de Baltische staten onderling) zich gelijk met hun toenadering tot de EU te ontwikkelen.

De toetreding tot de EU werd reeds in de preambule van de vrijhandelsakkoorden als het uiteindelijke doel van de Baltische staten genoemd.

2. De Europa-overeenkomsten met de Baltische staten

2.1. Totstandkoming van de overeenkomsten

Op 28 november 1994 schonk de Raad aan de Commissie het mandaat om onderhandelingen te starten met Estland, Letland en Litouwen met het oog op het sluiten van associatieovereenkomsten met elk van de drie Baltische staten.

De onderhandelingen met de Baltische staten werden gelijktijdig gevoerd. De specifieke bepalingen, met name die inzake de vrijheid van vestiging, zijn uiteraard op maat geschreven van de situatie in elk van de drie landen.

Het voorbereidend werk dat tijdens de vorige onderhandelingen betreffende de vrijhandelsakkoorden werd verricht, maakte het mogelijk de besprekingen voor de Europese associatieovereenkomsten met zowel Estland, Letland, als Litouwen in twee zittingen af te ronden.

De ondertekening van de Europese associatieovereenkomsten tussen de EG en hun Lid-Staten, enerzijds, en resp. de republieken Estland, Letland en Litouwen, anderzijds vond gelijktijdig plaats in de marge van de Raad Algemene Zaken op 12 juni 1995 in Luxemburg.

De ondertekening van de Europese associatieovereenkomsten met de Baltische staten wordt beschouwd als een historisch moment, en vormt het symbool voor geleidelijke integratie in Europa.

De Overeenkomsten bestrijken vele gebieden en zijn derhalve gemengde overeenkomsten die zowel op Europees communautaire, federale als gefederaliseerde aangelegenheden betrekking hebben.

Het tot stand brengen van nieuwe betrekkingen met de Baltische staten kadert in het opzet van de EU om een grotere stabiliteit en veiligheid op het Europese continent te bewerkstelligen.

De inhoud van de Overeenkomsten, die voor onbepaalde duur worden gesloten, vertoont veel gelijkenis met de reeds bestaande Europa-overeenkomsten waarbij een associatie tot stand werd gebracht met de Landen uit Midden- en Oost-Europa (LMOE). Zo erkennen de Partijen uitdrukkelijk dat de toetreding van respectievelijk Estland, Letland en Litouwen tot de EU het uiteindelijke doel is. De eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de beginselen van de markteconomie wordt eveneens beschouwd als een wezenlijk onderdeel van de Overeenkomst.

2.2. Analyse van de tekst van de overeenkomsten

ALGEMENE OPMERKING

De drie associatieovereenkomsten zijn op enkele details na identiek, en werden daarom in één Memorie van Toelichting behandeld. Waar er verschillen zijn, volgt verdere relevante aanduiding.

PREAMBULE EN DOELSTELLINGEN (art. 1)

De preambulen van de associatieovereenkomsten, die inhoudelijk erg gelijklopend zijn met die van de vrijhandelsakkoorden, stellen dat Estland, Letland en Litouwen op termijn uiteindelijk het lidmaatschap van de Europese Unie beogen, en dat de associatie hen zal helpen dit doel te bereiken.

Artikel 1 geeft een gedetailleerder overzicht van de doelstellingen van de associatie. Op politiek vlak zullen de Partijen trachten een passend kader tot stand te brengen voor een nauwe politieke dialoog. Op economisch vlak beogen de Gemeenschap en de respectieve Baltische staten de geleidelijke totstandbrenging van een vrijhandelszone, de uitbreiding van de handel en de bevordering van de economische betrekkingen, tot uiteindelijk – op langere termijn – de integratie van de Baltische staten in de EU.

TITEL I – ALGEMENE BEGINSELEN (art. 2-3)

De eerbiediging van de democratische beginselen en de mensenrechten, zoals vastgelegd in de Slotakte van Helsinki en het Handvest van Parijs voor een nieuw Europa, alsmede de beginselen van de markteconomie worden expliciet vermeld als wezenlijke onderdelen van de Overeenkomst.

Ook het stimuleren van een onderlinge samenwerking tussen de Baltische staten wordt van essentieel belang geacht voor de toekomstige welvaart en stabiliteit van de regio.

Artikel 2 dat deze wezenlijke onderdelen bevestigt, dient in samenhang met één van de slotbepalingen te worden gelezen, die bepaalt dat wanneer één der Partijen van mening is dat de andere partij een verplichting van de associatieovereenkomst niet is nagekomen, zij *passende maatregelen* kan treffen. Hoewel deze mogelijkheid niet uitdrukkelijk vermeld wordt, mag toch redelijkerwijs worden aangenomen dat bedoelde maatregelen een opschorting van de Overeenkomst tot gevolg kunnen hebben, voor zover dat nodig mocht blijken.

Artikel 3 stelt, wat Letland en Litouwen betreft, een algemene overgangperiode in die uiterlijk op 31 december 1999 eindigt. Deze overgangperiode is niet van toepassing op de politieke dialoog en op het vrije verkeer van goederen.

Gelet op de voortgang die Estland reeds heeft geboekt bij de hervormingen wordt in de associatieovereenkomst met Estland geen algemene overgangperiode vastgelegd. Wel wordt voor het geleidelijk tot stand brengen van een vrijhandelszone tussen de Partijen een overgangperiode bepaald van hoogstens vier jaar, die ingaat op 1 januari 1995.

Artikel 3 onderstreept verder ook de belangrijke opdracht van de Associatieraad die regelmatig moet onderzoeken hoe de Overeenkomst wordt toegepast en hoe door de respectieve verdragspartijen de hervormingen ten uitvoer worden gelegd.

TITEL II – POLITIEKE DIALOOG (art. 4-7)

De politieke dialoog tussen de Europese Unie en de Baltische staten wordt geïntensiveerd met het oog op een geleidelijke toenadering tot elkaar ten aanzien van internationale vraagstukken, meerbepaald inzake het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB), en een versterking van de veiligheid en stabiliteit in Europa. De politieke dialoog vindt plaats in een multilateraal kader en op een ge-

structureerde wijze, overeenkomstig de vormen en praktijken zoals die met de landen van Midden- en Oost-Europa (LMOE) zijn overeengekomen.

De politieke dialoog heeft zowel plaats op ministerieel niveau, in het kader van de Associatieraad, als op ambtelijk niveau.

De Partijen richten een parlementair Comité van de Associatie op dat bestaat uit leden van het Europees Parlement enerzijds, en leden van de respectieve Baltische parlementen anderzijds, en waar de politieke dialoog op parlementair niveau gevoerd wordt (art. 7).

TITEL III – VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN (art. 8-36)

De associatieovereenkomsten nemen de betreffende bepalingen van het vrijhandelsakkoord over.

De EG en de Baltische staten brengen geleidelijk een *vrijhandelszone* tot stand in de loop van een overgangsperiode die begonnen is bij de inwerkingtreding van de vrijhandelsovereenkomsten (op 1 januari 1995), en die voor Estland en Letland ten hoogste vier jaar duurt, en voor Litouwen hoogstens zes jaar.

Estland besloot om met ingang van 1 januari 1995 alle douanerechten en kwantitatieve beperkingen op produkten op te heffen. Dit betekent dat de Overeenkomst met Estland een tijdelijke asymmetrie doet ontstaan tussen de wederzijdse concessies in het voordeel van de Gemeenschap.

Wat de openstelling van de Letse en Litouwse markt betreft verwijzen de Overeenkomsten naar de bijgevoegde bijlagen en protocols waarin de verschillende tariefconcessies die inzake industrie-, landbouw-, en textielproducten verleend worden, gedetailleerd vermeld staan.

De Gemeenschap van haar kant schaft op 1 januari 1995 de douanerechten en de kwantitatieve beperkingen voor *industrieproducten* uit de Baltische staten af. Wat de *textiel- en landbouwproducten* betreft, wordt met ingang van 1 januari 1995 het Algemeen Preferentiestelsel geconsolideerd. Algemeen houdt de Gemeenschap vast aan de werkwijze die gebruikelijk is in de handelsbetrekkingen tussen de EU en de LMOE, door per product concessies te verlenen en variabele verlagingen van rechten en heffingen toe te staan (zie bijlagen en protocols). Ook voor *visserijproducten* geldt een soortgelijke regeling.

De associatieovereenkomsten vormen geen beletsel voor de handhaving of de oprichting van *douane-unies, vrijhandelszones of regelingen voor grensverkeer*, op voorwaarde dat de in deze Overeenkomsten neergelegde handelsregelingen daardoor niet worden gewijzigd. Hiermee wordt bedoeld op een toenadering tussen de Baltische staten die zou kunnen leiden tot de oprichting van een economische of monetaire unie naar BENELUX- of BLEU-model. In deze bepaling zit ook een eventuele deelname aan de Central European Free Trade Agreement (CEFTA) vervat.

De Overeenkomsten bevatten ook een vrijwaringsregeling ten behoeve van jonge sectoren of sectoren waarin herstructurering plaatsvindt.

De Associatieraden wordt, net zoals in andere associatieakkoorden, een sleutelrol toegekend inzake problemen aangaande de *antidumpingregeling* en de regels betreffende de

mededinging (verstoring van de markt, risico van tekorten, het ongedaan maken van monopolies,...).

TITEL IV – VERKEER VAN WERKNEMERS, VESTIGING, VERRICHTEN VAN DIENSTEN

Hoofdstuk 1

Verkeer van werknemers (E : art. 36-42 ; Le & Li : art. 37-43)

De associatieovereenkomsten voorzien **niet** in het vrije verkeer van werknemers. De beslissing toegang te verlenen tot de arbeidsmarkt van de EU behoort nog steeds tot de bevoegdheid van elke Lid-Staat. Toch bepalen de Overeenkomsten dat werknemers die in een Lid-Staat of in één van de Baltische staten legaal zijn tewerkgesteld niet gediscrimineerd mogen worden, wat arbeidsvoorwaarden, beloning en ontslag betreft.

De Partijen verbinden zich tot het treffen van de nodige maatregelen met het oog op de coördinatie van hun sociale-zekerheidsregelingen voor legaal tewerkgestelde werknemers en de hen legaal vergezellende gezinsleden.

Rekening houdend met de situatie van de arbeidsmarkt in de Lid-Staten, dienen maatregelen die de toegang tot de arbeidsmarkt van werknemers uit respectievelijk Estland, Letland en Litouwen verbeteren, te worden overwogen. Ook een betere toegang tot beroepsopleiding moet worden onderzocht.

Hoofdstuk 2

Vestiging en activiteiten van vennootschappen (E : art. 43-50 ; Le & Li : art. 44-51)

Vanaf de inwerkingtreding van de Overeenkomst verlenen de Partijen elkaar de nationale behandeling dan wel de meestbegunstigingsbehandeling, indien deze gunstiger is, voor de vestiging van vennootschappen en het statuut van hun dochterondernemingen en filialen.

De Gemeenschap zal echter nooit de meestbegunstigingsbehandeling toekennen aan Estse, Letse en Litouwse vennootschappen die zich in grensgebieden met onroerendgoedtransacties bezighouden.

Voor EU-onderdanen die zich in Estland willen vestigen, is vanaf de inwerkingtreding van de associatieovereenkomst hetzij de nationale behandeling, hetzij, indien deze regeling gunstiger is, het statuut van meest begunstigde natie van toepassing. Estse onderdanen genieten inzake vestiging pas vanaf 31 december 1999 de behandeling die rechtspersonen te beurt valt.

Zowel de onderdanen van Letland en Litouwen, als de EU-onderdanen genieten inzake vestiging vanaf 31 december 1999 de behandeling die elke Partij aan de vennootschappen van de andere Partij verleent.

Zoals in de andere Europese associatieovereenkomsten ook al het geval was, zullen voor de vervoerssector aparte bepalingen van toepassing zijn. De Associatieraden dienen terzake de nodige aanbevelingen te doen.

Ten aanzien van financiële diensten geldt een afzonderlijke regeling. Elke Partij kan maatregelen nemen ter bescherming van investeerders, bewaargevers en polishouders, of ter be-

scherming van de integriteit en de stabiliteit van het financieel systeem.

Een Partij kan ook bijzondere maatregelen treffen met betrekking tot de vestiging en de activiteiten op haar grondgebied van filialen van vennootschappen van de andere Partij die niet op het grondgebied van de eerste Partij zijn opgericht.

De Associatieraad onderzoekt ook welke stappen dienen ondernomen te worden om te voorzien in de wederzijdse erkenning van kwalificaties, teneinde het uitoefenen door EU-onderdanen en resp. Estse, Letse en Litouwse onderdanen van professionele activiteiten op het grondgebied van de andere Partij te vereenvoudigen.

De Overeenkomst bepaalt verder dat de Baltische staten tot ten laatste 31 december 1999 beschermende maatregelen kunnen nemen die afwijken van bovengenoemde bepalingen, voor de bescherming van nationale jonge industrieën of van industrieën die worden geherstructureerd.

Hoofdstuk 3

Verrichten van diensten

(E : art. 51-53 ; Le & Li : art. 52-54)

Deze bepalingen scheppen het kader voor een geleidelijke liberalisering van de grensoverschrijdende verlening van diensten tussen de Partijen. Uiterlijk acht jaar na de inwerkingtreding van deze Overeenkomsten nemen de Associatieraden de maatregelen die terzake nodig zijn.

Het vervoer, en met name het internationale zeevervoer, is het voorwerp van een afzonderlijke regeling. Per categorie (overlandvervoer en luchtvervoer) kunnen in de toekomst afzonderlijke overeenkomsten worden gesloten. In tegenstelling tot wat in de voorheen gesloten associatieovereenkomsten is bepaald, verbinden de Partijen zich ertoe voor het einde van 1999 een overeenkomst inzake het intermodale vervoer te sluiten.

TITEL V – BETALINGS- EN KAPITAALVERKEER, CONCURRENTIE EN ANDERE ECONOMISCHE BEPALINGEN, HARMONISATIE VAN WETGEVING

Hoofdstuk 1

Betalings- en kapitaalverkeer

(E : art. 60-62 ; Le & Li : art. 61-63)

De bepalingen betreffende het vrije betalingsverkeer hebben tot doel te waarborgen dat het door de associatieovereenkomsten gereguleerde goederen- en dienstenverkeer niet door deviezenbeperkingen wordt belemmerd. Daarom verbinden de Partijen zich ertoe machtiging te verlenen tot alle betalingen en overdrachten die betrekking hebben op dergelijk verkeer in vrij convertibele munt, overeenkomstig artikel VIII van de Statuten van het IMF.

Vanaf de inwerkingtreding van de Overeenkomsten is het vrije verkeer van kapitaal volledig gegarandeerd, ongeacht de aard van de investeringen die ermee verricht worden.

Hetzelfde beginsel is van toepassing voor beleggingen, kredieten die verband houden met commerciële transacties, als ook voor de liquidatie of de repatriëring van investeringen.

Hoofdstuk 2

Mededinging en andere economische bepalingen

(E : art. 63-67 ; Le & Li : art. 64-68)

De bepalingen betreffende de concurrentieregels, evenals die met betrekking tot de overheidsondernemingen zijn overgenomen uit de overeenkomsten betreffende vrijhandel. Ze verklaren onverenigbaar met de goede werking van de Overeenkomsten alle handelswijzen bedoeld in de artikelen 85, 86 en 92 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (kartelvorming, misbruik van een machtspositie,...), en gelasten de Associatieraden dienaangaande uiterlijk tegen 31 december 1997 passende maatregelen te nemen.

De Overeenkomsten bevatten een vrijwaringsregeling volgens welke het de Partijen toegestaan is in overeenstemming met de voorwaarden van de GATT en voor beperkte duur beperkende maatregelen te nemen, wanneer er zich met betrekking tot de betalingsbalans van één of meerdere Lid-Staten, of van Estland, Letland of Litouwen tijdelijk moeilijkheden voordoen. Deze maatregelen moeten onmiddellijk ter kennis worden gebracht van de andere Partij.

Intellectuele eigendom

De Baltische staten verbinden zich ertoe hun wetgeving inzake de bescherming van de intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten tegen uiterlijk 31 december 1999 in overeenstemming te brengen met die van de EU.

Overheidsopdrachten.

Omdat de Partijen de toegang tot overheidsopdrachten op basis van de beginselen van non-discriminatie en wederkerigheid wensen na te streven, kunnen vennootschappen van de ene partij deelnemen aan de aanbestedingsprocedures in verband met overheidsopdrachten van de andere Partij, waarbij ze de nationale behandeling genieten.

Hoofdstuk 3

Harmonisatie van wetgeving

(E : art. 68-70 ; Le & Li : art. 69-71)

Het nader op elkaar afstemmen van de wetgevingen van Estland, Letland en Litouwen, enerzijds, en die van de Europese Unie anderzijds, is een belangrijke voorwaarde voor de economische integratie van de Baltische staten in de Europese Unie.

De harmonisatie van de wetgeving zou zich moeten voltrekken op de volgende terreinen : douanerecht, vennootschapsrecht, bankwetgeving, vennootschapsboekhouding en -belasting, intellectuele eigendom, financiële diensten, concurrentieregels, bescherming van de gezondheid en het leven van mensen, dieren en planten, de bescherming van werknemers, indirecte belastingen, technische voorschriften en normen, wetgeving en reglementering op nucleair gebied, vervoer, telecommunicatie, milieu, overheidsopdrachten, statistiek en productaansprakelijkheid.

TITEL VI – ECONOMISCHE EN INDUSTRIELE SAMENWERKING

(E : art. 71-72 ; Le & Li : art. 72-73)

Voor wat de gebieden betreft die voor samenwerking in aanmerking komen (industrie, investeringen, landbouw, energie, vervoer), dient een beleid te worden gevoerd dat uitgaat van het beginsel van duurzame ontwikkeling. Bijzondere

aandacht wordt besteed aan maatregelen die de samenwerking tussen de Baltische staten, de overige landen van Midden- en Oost-Europa (LMOE) en de aan de Baltische Zee grenzende landen kunnen bevorderen.

De industriële samenwerking is erop gericht de particuliere sector van de Baltische staten te versterken, sommige sectoren te herstructureren op zodanige wijze dat het milieu beschermd wordt, en geavanceerde technologieën met een groeipotentieel te bevorderen.

Bevordering en bescherming van investeringen

Estland, Letland en Litouwen richten een wettelijk kader op dat gunstig is voor de investeringen en deze beschermt, streven verdere deregulering na, en sluiten in voorkomend geval bilaterale overeenkomsten met de Lid-Staten. Informatie over investeringsmogelijkheden zal worden uitgewisseld in de vorm van handelsbeurzen en tentoonstellingen. De Gemeenschap kan in het beginstadium bijstand verlenen aan organisaties die buitenlandse investeringen bevorderen.

Normen

De samenwerking tussen de Partijen is gericht op verkleining van de verschillen op het gebied van technische regelgeving en conformiteitsbeoordelingsprocedures. Waar nodig zullen overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning op deze gebieden worden gesloten en is voorzien in technische bijstand van de Gemeenschap (opleiden van deskundigen).

Samenwerking op het gebied van wetenschappen en technologie

Met het oog op het bevorderen van de samenwerking op deze gebieden, worden door de Partijen een aantal bijzondere maatregelen genomen (uitwisseling van informatie, organisatie van gezamenlijke seminars, overdracht van technologie en knowhow). Daarenboven krijgen de Baltische staten toegang tot het kaderprogramma van de Gemeenschap op het gebied van onderzoek. Met het oog daarop zullen afzonderlijke overeenkomsten worden gesloten.

Andere gebieden van samenwerking

De bepalingen inzake onderwijs en opleiding zijn gericht op een harmonieuze ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen en van de beroepskwalificaties in Estland, Letland en Litouwen, zowel in de openbare als in de particuliere sector via deelname aan de bestaande communautaire programma's (Europese Stichting voor Opleiding, het Tempus-programma, de Eurofaculteit,...). De voornaamste doelstellingen van de samenwerking terzake zijn de hervorming van de onderwijsstelsels, de samenwerking tussen universiteiten onderling enerzijds, en tussen universiteiten en ondernemingen anderzijds, de wederzijdse erkenning van studieperioden en diploma's, en de bevordering van Europese studies in de relevante instellingen.

Voorts is er samenwerking voorzien op gebied van de modernisering, herstructurering en privatisering van de landbouw, de agro-industrie en de visserij. Wat de visserij betreft wordt verwezen naar de bijzondere overeenkomsten die terzake gesloten werden tussen de EU en de Baltische staten.

De partijen verbinden zich ertoe, overeenkomstig het Europees Energiehandvest, de geleidelijke integratie van de energiemarkten in Europa te bevorderen en hun samenwerking te richten op het formuleren en plannen van het energiebeleid, het bevorderen van een efficiënt gebruik van energie en de ontwikkeling van energiebronnen.

De overeenkomsten regelen tevens de samenwerking met het oog op een veiliger gebruik van kernenergie, de bestrijding van de smokkel van splijtstoffen, alsmede de bescherming van milieu en volksgezondheid, met in het bijzonder de strijd tegen grensoverschrijdende lucht- en waterverontreiniging.

De samenwerking inzake vervoer omvat economische, juridische en technische opleidingsprogramma's alsmede het opzetten van het juridische en institutionele kader met het oog op het uitstippelen van een beleid met betrekking tot dit gebied. Er is eveneens overeengekomen dat de Gemeenschap (cfr. PHARE) zal bijdragen aan de uitbouw, de herstructurering en modernisering van de infrastructuur in Estland, Letland en Litouwen.

Ook op volgende gebieden zal samenwerking tot stand worden gebracht : telecommunicatie en informatie-infrastructuur, bank- en verzekeringswezen en andere financiële diensten, boekhoudkundige en financiële controle, een monetair beleid waarvoor de Gemeenschap technische bijstand verleent ter ondersteuning van het streven naar geleidelijke aanpassing van het beleid aan het Europees Monetair Stelsel, de bestrijding van het witwassen van geld, regionale ontwikkeling, volkshuisvesting en nieuwbouw, veiligheid op de arbeidsplaats, werkgelegenheid en volksgezondheid, toerisme, consumentenbescherming, douane, statistische samenwerking, openbaar bestuur, de bestrijding van de drugshandel.

TITEL VII – SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN VOORKOMING VAN ILLEGALE ACTIVITEITEN (E : art. 100 ; Le : art. 101 ; Li : art. 102)

Voor het eerst wordt in een Europese associatieovereenkomst vastgelegd dat de Partijen nauw zullen samenwerken ter voorkoming van illegale activiteiten. Hiermee worden met name bedoeld illegale immigratie, corruptie, illegale transacties met betrekking tot industriële afvalstoffen en vervalste produkten, handel in verdovende middelen en psychotrofe stoffen, georganiseerde misdaad. De overeenkomsten met Estland en Letland bevatten ook bepalingen inzake diefstal van en illegale handel in radioactieve en nucleaire materialen, en illegale overbrenging van motorvoertuigen.

TITEL VIII – CULTURELE SAMENWERKING (E : art. 101 ; Le : art. 102 ; Li : art. 103)

De Partijen verbinden zich tot het bevorderen, aanmoedigen en vergemakkelijken van de culturele samenwerking op vele domeinen, inzonderheid in de audiovisuele sector (harmonisatie van de reglementering inzake internationale radio-uitzendingen). De Estse, Letse, en Litouwse audiovisuele sectoren kunnen deelnemen aan activiteiten die door de Gemeenschap in het kader van het MEDIA-programma worden georganiseerd.

TITEL IX – FINANCIËLE SAMENWERKING (E : art. 102-107 ; Le : art. 103-107 ; Li : 104-108)

De Baltische staten ontvangen tijdelijk financiële bijstand van de Gemeenschap in de vorm van subsidies en leningen. Deze worden voornamelijk gefinancierd met gelden uitgetrokken op de begroting van de PHARE-programma's (die deel uitmaken van een indicatief meerjarenprogramma dat in gezamenlijk overleg tussen de Partijen werd opgezet) ener-

zijds, en met leningen van de Europese Investeringsbank (EIB), anderzijds.

Wanneer zich buitengewone omstandigheden voordoen, onderzoekt de Gemeenschap de mogelijkheid om, in het kader van de G-24, financiële hulp op macro-economisch gebied te verlenen, ter aanvulling van de uitvoering van de door het IMF goedgekeurde programma's en in overleg met de internationale financiële instellingen. Deze tijdelijke macro-economische hulp beoogt onder meer de ondersteuning van maatregelen voor het handhaven van de convertibiliteit van de munteenheden van Estland, Letland en Litouwen.

De financiële bijstand van de Gemeenschap wordt afgewogen in het licht van de behoeften, de prioriteiten, het ontwikkelingspeil van de Baltische staten, en rekening houdend met de absorptiecapaciteit van de respectieve economieën en het vermogen van het land om leningen af te lossen.

Om optimaal profijt te kunnen trekken van de beschikbare middelen, zorgen de Partijen ervoor dat de bijdragen van de Gemeenschap worden toegekend in nauwe coördinatie met die uit andere financieringsbronnen. De kosten die uit de deelname van de Baltische staten voortvloeien worden in beginsel door hen zelf gedragen, met dien verstande dat de Gemeenschap tot een aanvulling op de eigen bijdragen kan besluiten.

TITEL X – INSTITUTIONELE, ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN (E : art. 109-130 ; Le : art. 110-131 ; Li : art. 111-132)

Institutionele bepalingen

Een *Associatieraad* komt eens per jaar of telkens wanneer de omstandigheden zulks vereisen, op ministerieel niveau bijeen. De Associatieraad beschikt over beslissingsbevoegdheid en over de bevoegdheid elk geschil tussen de Partijen dat verband houdt met de toepassing of de interpretatie van de Overeenkomst, te beslechten. De door de Associatieraad genomen beslissingen zijn bindend voor de Partijen, die de nodige stappen dienen te ondernemen om ze ten uitvoer te brengen. De Associatieraad kan eveneens nuttige aanbevelingen doen.

Hij wordt bij de vervulling van zijn opdracht bijgestaan door een *Associatiecomité*, dat op het niveau van hogere ambtenaren bijeenkomt, en kan zijn bevoegdheden aan dit lichaam delegeren. De Associatieraad kan tot de oprichting besluiten van ieder ander speciaal comité of lichaam dat hem bij de uitvoering van zijn opdracht kan bijstaan.

Een *Parlementair Comité* van de Associatie bestaat uit leden van het Europees Parlement, enerzijds, en uit leden van het resp. Estse, Letse en Litouwse parlement, anderzijds, en bepaalt zelf de tussenpozen waarop het bijeenkomt. Het kan bij de Associatieraad om terzake doende inlichtingen over de tenuitvoerlegging van deze Overeenkomst verzoeken en kan aanbevelingen doen aan de Associatieraad.

Slotbepalingen

De associatieovereenkomsten worden voor onbepaalde tijd gesloten. Elk der Partijen kan de Overeenkomst door kennisgeving aan de andere Partij opzeggen : een Overeenkomst houdt op van toepassing te zijn zes maanden na de datum van de kennisgeving.

De Overeenkomsten treden in werking op de eerste dag van de tweede maand na de datum waarop de overeenkomst-

sluitende Partijen elkaar kennisgeving doen van het feit dat de bekrachtigingsprocedures zijn voltooid. Bij hun inwerking-treding vervangen deze associatieovereenkomsten de op 11 mei 1992 in Brussel ondertekende Overeenkomsten inzake handel en economische en commerciële samenwerking, alsmede de Overeenkomsten betreffende vrijhandel en met handel verband houdende zaken, die op 18 juli 1994 ondertekend werden.

3. De goedkeuringsprocedure

De Werkgroep Gemengde Verdragen, opgericht door de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid om over het al dan niet gemengd karakter van een verdrag te delibereren, bevestigde tijdens haar vergadering van 28 april 1995 het *dubbel gemengde karakter* van de associatieovereenkomsten tussen de EU en de Baltische staten.

1) Gemengd op Europees niveau. De overeenkomsten behandelen een groot aantal materies waarvoor geen bevoegdheidsoverdracht van de Lid-Staten naar de Europese Gemeenschap bestaat, en die bijgevolg geen exclusieve EG-aangelegenheid zijn (cfr. de bepalingen inzake een politieke dialoog tussen de verdragspartijen). België heeft als Lid-Staat van de Europese Gemeenschap deze Overeenkomsten overigens op 12 juni 1995 in Luxemburg mee ondertekend.

2) Ook op intern Belgisch vlak hebben deze associatieovereenkomsten een gemengd karakter : de bepalingen inzake leefmilieu en culturele samenwerking bijvoorbeeld vallen onder de bevoegdheid van respectievelijk de gewesten en de gemeenschappen.

Krachtens artikel 167, §3 van de grondwet hebben gemengde verdragen eerst gevolg nadat zij de instemming van de bevoegde Raden gekregen hebben. Met het oog op deze instemming wordt een ontwerp van decreet voorgelegd aan het Vlaamse Parlement.

In het advies dd. 17.07.96 adviseerde de Raad van State het instemmingsdecreet dat de goedkeuring inhoudt van drie verschillende internationale overeenkomsten op te splitsen in drie verschillende decreten.

Deze suggestie is in strijd met eerdere adviezen van de Raad van State, waarbij in één decreet goedkeuring wordt nagestreefd van verschillende internationale verdragen (voorbeeld : het decreet houdende goedkeuring van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met de Russische federatie respectievelijk de republiek Moldavië).

Bovendien hebben elk van de drie Baltische Staten er steeds naar gestreefd deze voor hen fundamentele verdragen gelijktijdig ondertekend te zien (wat effectief het geval was) en gelijktijdig in werking te zien treden.

Met de vormopmerkingen betreffende de benaming van de verdragen werd daarentegen volledig rekening gehouden.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting
en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer
en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden
en Gelijke Kansenbeleid,*

Anne VAN ASBROECK

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

1. De Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Estland anderzijds, en Bijlagen I tot X, 8 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Estland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;
2. De Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Letland anderzijds, en Bijlagen I tot XVIII, 12 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Letland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;
3. De Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Litouwen anderzijds, en Bijlagen I tot XX, 9 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Litouwen, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De volgende internationale akten zullen volkomen uitwerking hebben wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft.

1. de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Estland anderzijds, en Bijlagen I tot X, 8 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Estland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;

2. de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Letland anderzijds, en Bijlagen I tot XVIII, 12 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Letland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;

3. de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Statens enerzijds, en de republiek Litouwen anderzijds, en Bijlagen I tot XX, 9 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Litouwen, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*Minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

*Vlaams minister van Financiën, Begroting
en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Stedelijk Beleid en Huisvesting*

Leo PEETERS

*Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer
en Ruimtelijke Ordening*

Eddy BALDEWIJNS

Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*Vlaams minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media*

Eric VAN ROMPUY

*Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden
en Gelijke Kansenbeleid*

Anne VAN ASBROECK

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AFSCHRIJF
KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 21 juni 1996 door de minister-president van de Vlaamse regering verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

1. De Europese overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de Republiek Estland anderzijds, en bijlagen I tot X, 8 gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en een verklaring van Estland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995;
2. De Europese overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de Republiek Letland anderzijds, en bijlagen I tot XVIII, 12 gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en een verklaring van Letland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995;
3. De Europese overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de Republiek Litouwen anderzijds, en bijlagen I tot XX, 9 gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en een verklaring van Litouwen, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995",

heeft op 4 juli 1996 het volgend advies gegeven :

1. Met onderhavig ontwerp wordt, in één artikel, ingestemd met drie verschillende internationale overeenkomsten.

Het is echter gebruikelijk dat de instemming met iedere overeenkomst verleend wordt bij afzonderlijk decreet. Die werkwijze is terzake des te meer aangewezen daar de verdragspartij telkens verschillend is, de teksten van de overeenkomsten niet identiek zijn en het aantal bijlagen en gemeenschappelijke verklaringen, enz. eveneens verschilt. Bovendien moet het Vlaams Parlement over de mogelijkheid beschikken om eventueel in te stemmen met de ene, doch niet met de andere overeenkomst en is, ingeval van afzonderlijke decreten, de datum van inwerkingtreding niet afhankelijk van eventuele problemen in verband met de instemming met één of meerdere overeenkomsten.

De hiernavolgende bijzondere opmerkingen gelden dan ook in de veronderstelling dat het ontwerp gesplitst wordt in drie aparte voorontwerpen van decreet.

2. In artikel 2 van het ontwerp dienen de goed te keuren overeenkomsten, conform hun juist opschrift, aangegeven te worden als "Europa-Overeenkomst ..." en niet als "Europese Overeenkomst ...".

3. Op zijn minst in artikel 2 dienen de bijlagen en de Protocollen volledig te worden vermeld als "Bijlagen I, II, III, ..., Protocollen 1, 2, 3, ...". Het is daarentegen

niet noodzakelijk de gemeenschappelijke en eenzijdige verklaringen en de akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven speciaal te vermelden, aangezien deze het voorwerp uitmaken van de respectieve slotakten. Het volstaat die laatste uitdrukkelijk te vermelden.

De formulering zou dan als volgt kunnen luiden :

"de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de Republiek Estland, anderzijds, de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, de Protocollen 1, 2, 3, 4 en 5 en de Slotakte, ondertekend te Luxemburg op 12 juni 1995";

"de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de Republiek Letland, anderzijds, de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, de Protocollen 1, 2, 3, 4 en 5 en de Slotakte, ondertekend te Luxemburg op 12 juni 1995";

"de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de Republiek Litouwen, anderzijds, de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, de Protocollen 1, 2, 3, 4 en 5 en de Slotakte, ondertekend te Luxemburg op 12 juni 1995".

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	D. ALBRECHT,	
	G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. E. VANHERCK, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

J. DE BRABANDERE.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De volgende internationale akten zullen volkomen uitwerking hebben wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft :

1. de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Estland anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, 8 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Estland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;

2. de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Letland anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII en XVIII, 12 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Letland, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995 ;

3. de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten enerzijds, en de republiek Litouwen anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, 9 Gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, en één Verklaring van Litouwen, ondertekend in Luxemburg op 12 juni 1995.

Brussel, 11 september 1996.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting
en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer
en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden
en Gelijke Kansenbeleid,*

Anne VAN ASBROECK
